

Số: 04/2025/QĐST-DS

Hải Phòng, ngày 25 tháng 9 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
Về việc yêu cầu tuyên bố một người là đã chết
TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 11 – HẢI PHÒNG

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Bùi Thị Giang.
- Thư ký phiên họp: Bà Vũ Thị Thanh Tâm - Thư ký Tòa án nhân dân khu vực 11 – Hải Phòng.
- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 11 – Hải Phòng tham gia phiên họp: Bà Ngô Thị Thu Hà - Kiểm sát viên.

Ngày 25 tháng 9 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 11 – Hải Phòng mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 03/2025/TLST-VDS ngày 06/5/2025 về yêu cầu tuyên bố một người là đã chết theo Quyết định mở phiên họp số 03/2025/QĐST-DS ngày 15/9/2025, gồm những người tham gia tố tụng:

- **Người yêu cầu:** Ông Nguyễn Ngọc C, sinh năm 1956; Nơi cư trú: Thôn Thành L, xã Gia T, huyện Gia L, tỉnh Hải Dương (nay là thôn Thành L, xã Gia L, thành phố Hải Phòng).

- **Người bị yêu cầu:** Bà Nguyễn Thị C, sinh năm 1950; Nơi cư trú cuối cùng: Thôn Thành L, xã Gia T, huyện Gia L, tỉnh Hải Dương (nay là thôn Thành L, xã Gia L, thành phố Hải Phòng).

Tại phiên họp vắng mặt ông Chính (ông Chính có đơn xin vắng mặt); vắng mặt bà Chinh.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

Tại đơn yêu cầu và trong quá trình giải quyết việc dân sự, người yêu cầu ông Nguyễn Ngọc Chính trình bày:

Ông là con của cụ Nguyễn Văn Chích và bà Nguyễn Thị Xâm. Bố mẹ ông sinh được 04 người con, gồm: bà Nguyễn Thị Chinh (hiện bỏ nhà đi đâu không rõ địa chỉ); bà Nguyễn Thị Minh; ông và bà Nguyễn Thị Quy (đã được Tòa án nhân dân huyện Gia Lộc tuyên bố đã chết kể từ ngày 12/9/2024).

Khoảng năm 1972 bà Chinh kết hôn với ông Nguyễn Ngọc Sơn và sinh sống tại thôn Thành Lập, xã Gia Tiến (cũ là xã Gia Lương), huyện Gia Lộc, tỉnh Hải Dương. Bà Chinh và ông Sơn có 04 con chung. Vào năm 1990 (ông không nhớ rõ ngày tháng, chỉ nhớ vào khoảng năm 1990) bà Chinh đã bỏ đi khỏi địa

phương, mà không nói với người thân, họ hàng, xóm làng biết bà đi đâu, làm gì, ở đâu. Từ năm 1990 đến nay gia đình ông Chính, chồng con bà Chinh đã đi tìm kiếm nhiều nơi, nhờ báo đài đăng tin tìm kiếm bà Chinh nhưng vẫn không có tin tức xác thực về việc bà Chinh là còn sống. Đến nay đã hơn 5 năm kể từ ngày bà Chinh bỏ đi biệt tích mà ông và gia đình vẫn không có tin tức xác thực bà Chinh còn sống, vì vậy ông yêu cầu Tòa án nhân dân huyện Gia Lộc (nay là TAND khu vực 11 – Hải Phòng) tuyên bố bà Nguyễn Thị Chinh là đã chết.

Tại biên bản lấy lời khai bà Nguyễn Thị Minh (em gái của bà Chinh) trình bày: Bà là con của ông Chính, bà Xâm; bố mẹ bà sinh được 04 người con gồm: bà Nguyễn Thị Chinh (hiện bỏ nhà đi đâu không rõ địa chỉ), bà, ông Nguyễn Văn Chính và bà Nguyễn Thị Quy (đã được Tòa án nhân dân huyện Gia Lộc tuyên bố đã chết kể từ ngày 12/9/2024). Bà Chinh đã bỏ nhà đi từ năm 1990 (bà không nhớ rõ ngày tháng, chỉ nhớ vào khoảng năm 1990), khi đi bà Chinh không nói lý do, không để lại tin tức gì, gia đình cũng không biết bà Chinh đi đâu, làm gì. Từ đó đến nay bà Chinh không liên lạc với ai và gia đình cũng không có tin tức gì của bà Chinh. Gia đình đã tìm kiếm, hỏi thăm họ hàng, anh em, bạn bè của bà Chinh nhưng cũng không có thông tin gì của bà Chinh.

Tại biên bản lấy lời khai chị Nguyễn Thị Lương (con gái của bà Chinh) trình bày: Bố chị là ông Nguyễn Ngọc Sơn, mẹ chị là bà Nguyễn Thị Chinh, bố mẹ có 04 người con, gồm: Chị; chị Nguyễn Thị Hiền; anh Nguyễn Văn Liêm; chị Nguyễn Thị Lâm. Vào năm 1990 (chị không nhớ rõ ngày tháng, chỉ nhớ vào khoảng năm 1990) bà Chinh từ thôn Thành Lập đã bỏ đi bỏ đi khỏi địa phương, không để lại tin tức gì, gia đình chị cũng không biết bà Chinh đi đâu, làm gì. Bà Chinh không liên lạc với ai và gia đình cũng không có thông tin của bà Chinh. Gia đình chị đã tìm kiếm, hỏi thăm tin tức từ họ hàng, anh em, bạn bè của bà Chinh nhưng cũng không có ai biết bà Chinh đi đâu, làm gì.

Theo biên bản xác minh tại UBND xã Gia Tiến (nay là xã Gia Lộc) cung cấp: Bà Nguyễn Thị C, sinh năm 1950; Nơi cư trú cuối cùng: Thôn Thành L, xã Gia T, huyện Gia L, tỉnh Hải Dương (nay là thôn Thành L, xã Gia L, thành phố Hải Phòng). Bà Chinh đi khỏi địa phương từ năm 1990 (địa phương không biết ngày tháng, chỉ biết vào năm 1990), bà Chinh không quay về địa phương và địa phương không có thông tin gì của bà Chinh.

Theo biên bản xác minh tại Công an xã Gia Tiến (nay là xã Gia Lộc) cung cấp: Bà Nguyễn Thị C, sinh năm 1950; quê quán: Thôn Thành L, xã Gia T, huyện Gia L, tỉnh Hải Dương (nay là thôn Thành L, xã Gia L, thành phố Hải Phòng). Bà Chinh đi khỏi địa phương từ năm 1990, từ đó đến nay địa phương không nắm được thông tin của bà Chinh. Trên hệ thống dữ liệu thông tin quốc gia về dân cư thì không thể hiện thông tin của bà Chinh.

Tại phiên họp: Ông Chính có đơn đề nghị vắng mặt và giữ nguyên yêu cầu tuyên bố bà Nguyễn Thị Chinh đã chết. Bà Chinh vắng mặt không lý do.

Đại diện Viện kiểm sát xác định Thẩm phán, Thư ký phiên họp, các đương sự đã tuân theo và chấp hành đúng các quy định của pháp luật tố tụng dân sự trong quá trình giải quyết việc dân sự. Áp dụng các Điều 367, 370, 371, 372, 391, 393 Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 71, 72 Bộ luật dân sự; Luật phí và lệ phí; Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của UBTV Quốc Hội. Đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của ông : Tuyên bố bà Nguyễn Thị Chinh đã chết kể từ ngày 02/01/1996; ông Chính được miễn lệ phí giải quyết việc dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 11 – Hải Phòng nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng và thẩm quyền giải quyết của Tòa án: Ông Nguyễn Ngọc Chính yêu cầu tuyên bố bà Nguyễn Thị Chinh là đã chết, đây là loại việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo quy định tại khoản 4 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự. Do bà Chinh có nơi cư trú cuối cùng tại thôn Thành L, xã Gia T, huyện Gia L, tỉnh Hải Dương (nay là thôn Thành L, xã Gia L, thành phố Hải Phòng) nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 11 – Hải Phòng theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 35; điểm b khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

Quá trình giải quyết đơn yêu cầu của ông Chính, Tòa án đã ra Quyết định thông báo tìm kiếm người bị yêu cầu tuyên bố là đã chết số 03/2025/QĐ-TA ngày 08/5/2025 và thực hiện việc công bố thông báo theo quy định pháp luật: Đăng trên báo nhân dân 03 số liên tiếp vào các ngày 13/5/2025, 14/5/2025, 15/5/2025; Đăng trên đài tiếng nói Việt Nam 03 kỳ phát sóng liên tiếp vào các ngày 13/5/2025, 14/5/2025 và ngày 15/5/2025; Đăng trên cổng thông tin điện tử Tòa án nhân dân tỉnh Hải Dương (nay là TAND thành phố Hải Phòng), Cổng thông tin điện tử UBND tỉnh Hải Dương (nay là UBND thành phố Hải Phòng); nhưng đến nay vẫn không có tin tức xác thực về việc bà Chinh còn sống.

[2] Về nội dung: Xét yêu cầu của ông Nguyễn Ngọc Chính, nhận thấy: Theo xác nhận của Ủy ban nhân dân, Công an xã Gia Tiến, huyện Gia Lộc (nay là UBND xã Gia Lộc, thành phố Hải Phòng), lời khai của người yêu cầu, người thân của bà Chinh và các tài liệu có trong hồ sơ đều xác định bà Nguyễn Thị C, sinh năm 1950, bỏ nhà đi từ năm 1990 đến nay; nơi cư trú cuối cùng của bà Chinh trước khi đi là Thôn Thành L, xã Gia T, huyện Gia L, tỉnh Hải Dương (nay là thôn Thành L, xã Gia L, thành phố Hải Phòng). Từ đó đến nay gia đình đã sử dụng nhiều biện pháp để tìm kiếm nhưng vẫn không tìm được bà Chinh. Sau

khi thụ lý giải quyết việc dân sự theo yêu cầu của ông Chính thì Tòa án đã áp dụng đầy đủ biện pháp theo quy định của pháp luật tố tụng dân sự nhưng vẫn không có tin tức xác thực là bà Chinh còn sống.

Theo quy định tại điểm d khoản 1 Điều 71 Bộ luật dân sự (BLDS) quy định người có quyền, lợi ích liên quan có thể yêu cầu Tòa án ra quyết định tuyên bố một người là đã chết trong trường hợp: *“d) Biệt tích 05 năm liền trở lên và không có tin tức xác thực là còn sống; thời hạn này được tính theo quy định tại khoản 1 Điều 68 của Bộ luật dân sự”*. Tại khoản 1 Điều 68 Bộ luật dân sự quy định: *“... nếu không xác định được ngày, tháng có tin tức cuối cùng thì thời hạn này được tính từ ngày đầu tiên của năm tiếp theo năm có tin tức cuối cùng”*. Do ông Chính, người thân của bà Chinh và địa phương không xác định được ngày tháng có tin tức cuối cùng của bà Chinh mà chỉ xác định được năm 1990 bà Chinh bỏ đi, nên theo quy định thì thời điểm biết được tin tức cuối cùng của bà Nguyễn Thị Chinh là ngày 01/01/1991 và thời gian bà Chinh biệt tích là trên 30 năm. Vì vậy yêu cầu của ông Chính là có căn cứ, cần được chấp nhận.

Về xác định ngày chết của bà Nguyễn Thị Chinh: Theo điểm d khoản 1, khoản 2 Điều 71 BLDS và điểm 5 mục IV của công văn số 63/TANDTC-PC ngày 10/9/2024 của Tòa án nhân dân tối cao thì ngày chết của người bị yêu cầu tuyên bố là đã chết được xác định là ngày đầu tiên kế tiếp của ngày kết thúc thời hạn 05 năm liền kể từ ngày biết được tin tức cuối cùng về người đó. Theo phân tích ở trên thì ngày biết được tin tức cuối cùng của bà Chinh là ngày 01/01/1991. Do vậy, ngày chết của bà Chinh được xác định là ngày 02/01/1996.

Về quan hệ nhân thân và quan hệ tài sản của bà Nguyễn Thị Chinh: Theo quy định tại Điều 72 của Bộ luật dân sự: Khi quyết định của Tòa án tuyên bố bà Chinh là đã chết có hiệu lực pháp luật thì các quan hệ về hôn nhân gia đình và các quan hệ khác về nhân thân của bà Chinh được giải quyết như đối với một người đã chết. Tài sản của bà Chinh được giải quyết theo quy định của pháp luật về thừa kế.

[3] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Do ông Nguyễn Ngọc Chính là người cao tuổi nên được miễn lệ phí giải quyết việc dân sự.

Vì các lẽ trên:

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ vào các Điều 367, 370, 371, 372, 391, 393 Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 71, 72 Bộ luật dân sự; Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc Hội.

1. Chấp nhận yêu cầu của ông Nguyễn Ngọc Chính.

Tuyên bố bà Nguyễn Thị C, sinh năm 1950; Nơi cư trú cuối cùng: Thôn Thành L, xã Gia T, huyện Gia L, tỉnh Hải Dương (nay là thôn Thành L, xã Gia L, thành phố Hải Phòng) đã chết kể từ ngày **02/01/1996**.

Khi Quyết định có hiệu lực pháp luật thì quan hệ nhân thân và quan hệ tài sản của bà Nguyễn Thị Chinh được giải quyết như đối với người đã chết. Tài sản của bà Nguyễn Thị Chinh được giải quyết theo quy định của pháp luật về thừa kế.

2. Về lệ phí việc dân sự: Do ông Nguyễn Ngọc Chính là người cao tuổi thuộc trường hợp được miễn lệ phí nên Tòa án không xem xét giải quyết.

3. Đương sự vắng mặt được quyền kháng cáo quyết định trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc quyết định được niêm yết theo quy định./.

Nơi nhận:

- Các đương sự;
- VKSND khu vực 11 – Hải Phòng;
- THADS thành phố Hải Phòng;
- UBND xã Gia Lộc, thành phố Hải Phòng;
- Lưu hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Bùi Thị Giang